

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS IR SOCIALINĖS PADĖTIES PAGRINDAIS TEIKIANT FUTBOLO AIKŠTĖS NUOMOS PASLAUGAS TYRIMO

2017 m. gruodžio 14 d. Nr. (17)SN-184)SP-102

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2017 m. rugsėjo 13 d. gautas grupės Lietuvos Respublikos Seimo narių ir Vilniaus futbolo mokyklos „Nikė“ (toliau – Pareiškėjai) kreipimasis dėl galimos diskriminacijos amžiaus ir socialinės padėties pagrindais paslaugų teikimo srityje, VšĮ „Sportas ir poilsis“ (toliau – Įstaiga) teikiant futbolo aikštės nuomos paslaugas uždaroje sporto salėje „Sportima“, Ažuolyno g. 5, Vilniuje (toliau – nuomos paslaugos). Pareiškėjai nurodo, jog Įstaigoje galiojanti paslaugų teikimo tvarka (praktika) galimai yra diskriminuojanti, kadangi neužtikrina vienodų galimybių asmenims iki 18 metų gauti teikiamas futbolo aikštės nuomos paslaugas. Pareiškėjų kreipimesi pabrėžiama, jog popamokiniu laiku (maždaug nuo 14.30 val.) nuomos paslaugos teikiamos beveik vien tik vyresniems nei 18 metų asmenims bei privatiems juridiniams asmenims. Kadangi nėra aiškaus nuomos paslaugų teikimo reglamentavimo, paslaugų gavėjams iki 18 metų nėra užtikrinama teisė gauti teikiamas paslaugas vienodomis sąlygomis ir tvarka. Pareiškėjų kreipimasis grindžiamas Įstaigos atsisakymu teikti nuomos paslaugas Vilniaus futbolo mokyklai „Nikė“.

Lygių galimybių kontrolierius, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 d. ir 2 d., 2017 m. spalio 18 d. raštais Nr. (17)SN-184)S-584 bei Nr. (17)SN-184)S-585 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Įstaigos administraciją bei Kūno kultūros ir sporto departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Departamentas), prašydamas informuoti, ar nuomos paslaugų teikimo Įstaigoje tvarka yra reglamentuota. Jei taip, paprašyta pateikti šį reglamentavimą įtvirtinančių dokumentų kopijas; ar informacija apie paraiškų nuomos paslaugoms gauti priėmimą, šių paraiškų nagrinėjimo tvarką ir kita su tuo susijusi informacija yra skelbiama viešai. Jei taip, paprašyta nurodyti, kur ir kada buvo skelbiama informacija apie 2016/2017 metais numatomas teikti nuomos paslaugas; ar Įstaigoje buvo gautas Vilniaus futbolo mokyklos „Nikė“ prašymas dėl nuomos paslaugų

teikimo. Jei taip, paprašyta nurodyti, koks sprendimas buvo priimtas; ar sudarant nuomos paslaugų teikimo grafiką yra atsižvelgiama į asmenų iki 18 metų poreikius dėl tinkamo nuomos paslaugų teikimo laiko, atsižvelgiant į jų užimtumą mokykloje. Jei taip, paprašyta nurodyti (pateikti duomenis), kiek laiko ir ploto yra skiriama asmenims iki 18 metų, teikiant nuomos paslaugas nuo 14.30 val.; kokiais kriterijais vadovaujantis sudaromas nuomos paslaugų teikimo grafikas ir ar tam tikroms paslaugų gavėjų grupėms yra teikiamas prioritetas. Jei taip, paprašyta nurodyti, kaip tai vykdoma.

Taip pat paprašyta pateikti kitą su tyrimo esme susijusią reikšmingą informaciją ir įrodymus.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Įstaigos direktorė 2017 m. spalio 26 d. raštu Nr. S-113 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Įstaigos raštas) nurodė, jog 2017 m. spalio 6 d. Įstaigos direktorės įsakymu Nr. V-13 „Dėl kriterijų, sudarant sutartis ir renkantis treniruočių tvarkaraščio laiką, nustatymo ir paslaugų gavėjų pateiktų paraiškų vertinimo tvarkos patvirtinimo“ Įstaigoje buvo nustatyta nauja nuomos paslaugų teikimo tvarka (toliau – Nuomos paslaugų teikimo tvarka). Įstaigos rašte pateikiama informacija, jog Nuomos paslaugų teikimo tvarkoje numatyta, jog, sudarant nuomos paslaugų teikimo grafiką, prioritetas yra teikiamas besitreniruojantiems nepilnamečiams. Paraiškas nuomos paslaugoms gauti bus galima teikti iki einamųjų metų gegužės 31 dienos. Šios paraiškos bus svarstomos iki rugpjūčio 15 d., o sutartys su nuomos paslaugų gavėjais bus sudarytos iki rugpjūčio 31 dienos.

Departamento generalinis direktorius 2017 m. lapkričio 8 d. raštu Nr. S-1412 „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, jog Departamento iniciatyva 2017 m. spalio 6 d. buvo patvirtinta Nuomos paslaugų teikimo tvarka, kurioje numatyta, jog darbo dienomis nuo 8:00 iki 20:00 val. ir šeštadieniais nuo 8:00 iki 13:00 val. prioritetas teikiant nuomos paslaugas teikiamas treniruojantiems nepilnamečius asmenis. Generalinis direktorius pabrėžia, jog, siekiant užtikrinti sporto (taip pat ir futbolo) treniruotes nepilnamečiams Vilniaus mieste, būtina atidaryti dar bent keletą analogiškų uždaru sporto salių.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Įstaiga, teikdama nuomos paslaugas, sudaro vienodas sąlygas gauti šias paslaugas, t. y., ar Įstaiga nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimų.

Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija pačia bendriausia šio žodžio prasme reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Pamatinius Lietuvos valstybės ir visuomenės gyvenimo aspektus reglamentuojančio įstatymo – Lietuvos Respublikos Konstitucijos – 29 straipsnyje nurodoma, jog žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Asmenų lygybės principas yra konstitucinės žmogaus prigimtinės teisės būti traktuojamam vienodai garantija. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 17/97).

Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. nurodoma, jog įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo: visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas. Pažymėtina, jog tiesioginė diskriminacija yra elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar

būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus įstatymų nustatytus apribojimus dėl amžiaus, kai tai pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Tyrimo metu nustatyta, jog 2017 m. kovo 7 d. Vilniaus futbolo mokykla „Nikė“, kuri treniruoja mažamečius, kreipėsi į Įstaigą dėl nuomos paslaugų suteikimo. Vilniaus futbolo mokyklai „Nikė“ nebuvo sudarytos sąlygos gauti paslaugas darbo dienomis nuo 14.30 iki 18:00 valandos. Pareiškėjų bei Vilniaus futbolo mokyklos „Nikė“ administracijos duomenimis, Įstaiga dalį nuomos paslaugų nurodytu laiku teikia suaugusiems fiziniams asmenims bei kitiems privatiems juridiniams asmenims. Dėl šios priežasties galimai nesudaromos sąlygos nepilnamečiams gauti futbolo treniruočių paslaugas Įstaigoje.

Tyrimo metu nustatyta, jog 2017 m. spalio 6 d. Įstaigos direktorės įsakymu Nr. V-13 patvirtinta nauja Nuomos paslaugų teikimo tvarka. Nuomos paslaugų teikimo tvarkoje numatyta, jog, sudarant nuomos paslaugų teikimo grafiką, prioritetas yra teikiamas besitreniruojančioms nepilnamečiams. Darbo dienomis nuo 8:00 iki 20:00 val. ir šeštadieniais nuo 8:00 iki 13:00 val. prioritetas nuomos paslaugoms gauti teikiamas treniruojančioms nepilnamečiams asmenims. Paraiškas nuomos paslaugoms gauti bus galima teikti iki einamųjų metų gegužės 31 dienos; gautos paraiškas planuojama apsprastyti iki rugpjūčio 15 d., o sutartis su nuomos paslaugų gavėjais bus sudarytos iki rugpjūčio 31 dienos.

2017 m. gruodžio 14 d. Tarnyboje gautas Vilniaus futbolo mokyklos „Nikė“ raštas, kuriuo informuojama, jog Įstaiga su šia mokykla sudarė nuomos paslaugų sutartį. Nors 2017 m. kovo 7 d. Vilniaus futbolo mokyklos „Nikė“ prašymas šiuo metu nėra iki galo patenkintas, Įstaigos administracija pažadėjo nuo 2018 m. balandžio 1 d. stengtis užtikrinti šios futbolo mokyklos auklėtinių treniruočių organizavimą, teikiant futbolo aikštės nuomos paslaugas. Remiantis tuo, kas pirmiau išdėstyta, Vilniaus futbolo mokykla „Nikė“ paprašė Tarnybos nutraukti pateikto skundo tyrimą.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 str. 3 d. 1 p., tyrimo metu ar jį atlikęs, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai pareiškėjas skundą atsiima.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 17 str., 29 str. 3 d. 1 p.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo Nr. (17)SN-184 tyrimą, atsiėmus pateiktą skundą.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėjus, Įstaigos direktorę.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė